

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U102829

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-12-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дячук Наталія Михайлівна

2. Diachuk Nataliia Mykhailivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 014

Назва наукової спеціальності: Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 14-12-2021

Спеціальність за освітою: «Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (англійська)»

Місце роботи здобувача: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46027, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 58.053.015

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46027, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46027, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.25.09

Тема дисертації:

1. "Формування англомовної аудитивної компетентності учнів старших класів закладів загальної середньої освіти"

2. "The development of English listening competence of senior students of comprehensive schools"

Реферат:

1. Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає у тому, що в ньому вперше теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено методику формування англомовної аудитивної компетентності учнів старших класів закладів загальної середньої освіти, яка передбачає поетапне формування навичок і вмінь англомовного аудіювання з використанням аудіо- та відеоподкастів; застосування підсистеми вправ і завдань, спрямованої на розвиток психофізіологічних механізмів аудіювання, формування вмінь глобального, детального та критичного аудіювання, вмінь використовувати стратегії аудіювання та розвиток мотивації; уточнено сутність і структуру англомовної аудитивної

компетентності старшокласників із виокремленням її складових (знань, навичок, умінь, стратегій аудіювання, психофізіологічних механізмів, досвіду, цінностей, та мотивації); уточнено та доповнено критерії відбору навчальних матеріалів для формування англомовної аудитивної компетентності старших школярів. Практичне значення дослідження полягає у розробці комплексів вправ і завдань для формування англомовної аудитивної компетентності учнів старших класів закладів загальної середньої освіти з використанням подкастів, розробці методичних рекомендацій щодо використання різних видів подкастів (відповідно до авторської класифікації) у навчанні учнів старших класів аудіювання англійською мовою. На основі здійсненого у дослідженні аналізу науково-методичної літератури з'ясовано сучасний стан вивчення питання формування англомовної аудитивної компетентності. Досліджено основні психофізіологічні та лінгводидактичні особливості аудіювання як виду мовленнєвої діяльності, який ґрунтується на процесах сприйняття, пам'яті, уваги та мислення й залежить від рівня сформованості мовленнєвих умінь реципієнта, його досвіду, емоційного стану, мотивації та якісних і кількісних характеристик тексту, який прослуховується. Встановлено, що функціонування пам'яті є основою для механізму ймовірнісного прогнозування, котрий включає в себе лінгвістичне, змістове і структурне прогнозування та дозволяє шляхом порівняння мовних сигналів із стереотипами, закладеними в свідомості реципієнта, передбачати інформацію та відновлювати прогалини в її сприйнятті з метою розуміння мовлення співрозмовника. Оскільки обробка інформації, сприйнятої на слух, здійснюється на сигніфікативному, пресупозиційному, інтенційному, конотативному та когнітивному рівнях, необхідно враховувати та розвивати психофізіологічні механізми, що беруть участь у процесі аудіювання з метою успішного формування іншомовної аудитивної компетентності. Проведено методичний експеримент з метою перевірки дієвості реалізації розробленої методики формування англомовної аудитивної компетентності учнів старших класів закладів загальної середньої освіти з використанням створеної підсистеми вправ і завдань. Для діагностики рівня сформованості англомовної аудитивної компетентності старшокласників визначено дескриптори рівнів сформованості англомовної аудитивної компетентності старшокласників на основі чотирьох критеріїв (розуміння загального змісту повідомлення, розуміння деталей повідомлення, аналіз та оцінка почутого, здатність використовувати мовленнєві навички та вміння у процесі комунікації на основі почутого). За результатами післяекспериментального зрізу доведено ефективність розробленої методики для формування англомовної аудитивної компетентності з використанням подкастів і доцільність її використання з виконанням учнями створеної підсистеми вправ і завдань. Експериментальна апробація авторської методики лягла в основу укладення методичних рекомендацій щодо організації навчання англомовного аудіювання учнів старших класів закладів загальної середньої освіти. Ключові слова: англомовна аудитивна компетентність, подкасти, модель навчання, критерії відбору навчального матеріалу, учні старших класів закладів загальної середньої освіти, стратегії аудіювання, психофізіологічні механізми аудіювання, глобальне аудіювання, детальне аудіювання, критичне аудіювання.

2. The scientific novelty of the research lies in the fact that the methodology of the development of English listening competence of senior students of comprehensive schools with the use of podcasts, which provides for the gradual development of English listening skills and abilities using audio and video podcasts, application of a subsystem of exercises and tasks aimed at the development of psychophysiological mechanisms of listening, the formation of skills of global, detailed and critical listening, the ability to use listening strategies and the development of motivation, is theoretically substantiated, developed and experimentally tested for the first time; the essence and structure of English listening competence of senior school students are clarified and its components (knowledge, skills, abilities, listening strategies, psychophysiological mechanisms, experience, values, and motivation) are pointed out; the criteria for the selection of educational materials for the development of English listening competence of senior students have been clarified and supplemented. The practical significance of the paper lies in creating a subsystem of exercises and tasks for the development of English listening competence of senior students of comprehensive schools using podcasts, the development of guidelines for the use of different types of podcasts (according to the author's classification) in teaching senior students to be effective listeners. Based on the analysis of scientific and methodological investigations carried out in the thesis,

the current state of study of the development of English listening competence is clarified. The main psychophysiological and linguodidactic features of listening as a type of speech activity which is based on the phenomena of perception, memory, attention and thinking, and depends on the level of language skills of the recipient, his or her experience, emotional state, motivation and qualitative and quantitative characteristics of the text which is being listened to are investigated. It has been established that the functioning of memory is the basis for the mechanism of prediction, which includes linguistic, semantic and structural prediction and allows, by means of comparing speech signals with stereotypes embedded in the consciousness of the recipient, predicting information and compensating for the flaws in its perception to ensure understanding of an interlocutor. The processing of the information perceived through listening on various levels of perception emphasizes the need for taking into account and training the psychophysiological mechanisms involved in the listening process in order to successfully develop foreign language listening competence. The study identified listening difficulties related to the organization of the listening process, linguistic and non-linguistic factors, individual characteristics of the recipient and the conditions of perception. In accordance with the outlined difficulties, ways of overcoming them have been proposed in order to effectively develop foreign language listening competence and prepare students for verbal interaction in course of real communication. Based on the analysis of the difficulties of listening competence development, the principles of teaching foreign language listening to senior students are proposed, aimed at achieving the practical, developmental, educational as well as linguistic and cultural purpose of listening. An experiment was conducted to verify the effectiveness of the proposed methodology for the development of English listening competence of senior students of comprehensive schools using the created subsystem of exercises and tasks. To diagnose the level of English listening competence of senior students, the description of English listening competence levels of senior students has been provided on the basis of four criteria (understanding the general content of the message; understanding the details of the message; analysis and evaluation of the information perceived; ability to use language skills when communicating). According to the results of the post-experimental testing, the effectiveness of the proposed methodology for the development of English listening competence using podcasts and its feasibility have been proved. Experimental testing of the methodology developed by the author of the thesis formed the basis for the suggested set of methodological recommendations for the organization of English listening training for senior students in comprehensive schools. Key words: English listening competence, podcasts, learning model, criteria for the selection of educational material, senior students of comprehensive schools, listening strategies, psychophysiological mechanisms of listening, global listening, detailed listening, critical listening.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Морська Лілія Іванівна
2. Morska Liliia Ivanivna

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.02, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сімкова Ірина Олегівна
2. Simkova Irina O.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черниш Валентина Василівна
2. Chernysh Valentyna Vasylivna

Кваліфікація: к.пед.н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дацків Ольга Павлівна

2. Datskiv Olha Pavlivna

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Косович Ольга Василівна

2. Kosovych Olga V.

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Задорожна Ірина Павлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Задорожна Ірина Павлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.